

# Anonimizētā versija

Tulkojums

C-497/22 – 1

**Lieta C-497/22**

**Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu**

**Iesniegšanas datums:**

2022. gada 22. jūlijs

**Iesniedzējtiesa:**

*Landgericht Düsseldorf* (Vācija)

**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2022. gada 8. jūlijs

**Prasītāja un apelācijas sūdzības iesniedzēja:**

EM

**Atbildētāja un atbildētāja apelācijas tiesvedībā:**

*Roompot Service B.V.*

[..]

*Landgericht Düsseldorf* [Diseldorfas apgabaltiesas]

**Lēmums**

lietā

EM [..]

prasītāja un apelācijas sūdzības iesniedzēja,

[..]

pret

*Roompot Service B. V.*, [..] Gēsa [*Goes*], Nīderlande,

atbildētāja un atbildētāja apelācijas tiesvedībā,

[..]

*Landgericht Düsseldorf 22. Zivilkammer* [22. civillietu palāta] [..]

**nolēma:**

Apturēt tiesvedību.

Saskaņā ar LESD 267. panta pirmās daļas b) punktu un trešo daļu Eiropas Savienības Tiesai tiek uzdots šāds jautājums par Savienības tiesību interpretāciju:

Vai Regulas (ES) Nr. 1215/2012 24. panta 1. punkta pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka saistībā ar tādu starp privātpersonu un profesionālu brīvdienu mītnu iznomātāju noslēgtu līgumu par īslaicīgu bungalo nodošanu lietošanā iznomātāja apsaimniekotā brīvdienu parkā, kurā papildus vienkāršai nodošanai lietošanā kā papildu pakalpojumi ir paredzēta galīgā uzkopšana un gultas veļas nodrošināšana, neatkarīgi no tā, vai brīvdienu bungalo pieder iznomātājam vai trešajai personai, izņēmuma jurisdikcija ir īpašuma atrašanās vietas valsts tiesām?

**P a m a t o j u m s**

**I.**

Vācijā dzīvojošā prasītāja EM ar 2021. gada 23. jūnija rezervācijas apstiprinājumu [..], izmantojot atbildētājas Nīderlandes profesionāla brīvdienu mītnu iznomātāja tīmekļa vietni vācu valodā [www.roompot.de](http://www.roompot.de), uz laiku no 2020. gada 31. decembra līdz 2021. gada 4. janvārim rezervēja savam draugu lokam, kuru veido deviņas personas, 10 personām paredzētu bungalo ar gultas veļu un galīgo uzkopšanu “Waterpark Zwartkruis” Noardburgumā [*Noardburgum*], Nīderlandē, par kopējo nomas maksu 1902,80 EUR. Personu loku veidoja vairāk nekā divas dažādas mājsaimniecības.

*Waterpark Zwartkruis* ir ūdens atrakciju parks ar brīvdienu mājām tieši pie ezera un atsevišķu molu pie mītnēm. Par papildu samaksu var iznomāt laivas un kanoe.

Prasītāja pilnībā samaksāja nomas maksu.

Nav strīda par to, ka atbildētāja pirms prasītājas ierašanās pēc pieprasījuma pa e-pastu viņu informēja, ka, neņemot vērā Covid-19 pandēmiju, *Waterpark Zwartkruis* būs atvērts rezervācijas periodā no 2020. gada 31. decembra līdz 2021. gada 4. janvārim. Tomēr Nīderlandes infekciju kontroles likumu dēļ prasītājai esot atļauts uzturēties mītnē tikai kopā ar ģimeni un ne vairāk kā divām personām no citas mājsaimniecības. Prasītājai tika piedāvāta arī iespēja pārcelt uzturēšanos uz vēlāku laiku.

Prasītāja neuzsāka uzturēšanos un neizmantoja arī pārrezervācijas piedāvājumu. 2021. gada 7. janvārī atbildētāja atmaksāja prasītājam daļēju summu 300,00 EUR apmērā.

Ar šo prasību prasītāja lūdz atmaksāt atlikušo nomas maksu 1602,80 EUR apmērā, kā arī procentus un tiesāšanās izdevumus.

Atbildētāja apstrīd Vācijas tiesu starptautisko jurisdikciju.

*Amtsgericht Neuss* [Neisas pirmās instances tiesa] ar 2021. gada 1. oktobrī pasludināto spriedumu [...] noraidīja prasību kā nepamatotu.

Prasītāja formai un termiņam izvirzītajām prasībām atbilstošā veidā iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu, ar kuru prasība tika noraidīta, un ar to viņa turpina uzturēt spēkā pirmajā instancē izvirzīto prasījumu.

Atbildētāja piekrīt pirmās instances spriedumam.

## II.

Tas, vai atbildētājas apelācijas sūdzība tiks apmierināta, ir atkarīgs no minētā jautājuma, kuram ir nozīme lēmuma pieņemšanā.

### Sīkāks izklāsts

Prasība būtu nepieņemama un tādējādi noraidāma jau tad, ja šajā lietā Vācijas tiesām nebūtu starptautiskā jurisdikcija saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1215/2012 (t.s. Briseles Ibis regula).

Jautājums ir par to, vai šajā lietā īpašuma atrašanās vietas tiesu izņēmuma starptautiskā jurisdikcija atbilstoši Briseles Ibis regulas 24. panta 1. punkta pirmajam teikumam atrodas Nīderlandē. Atbilstoši tam izņēmuma jurisdikcija lietā, kuras priekšmets ir lietu tiesības saistībā ar nekustamo īpašumu vai nekustamā īpašuma noma/īre, ir tās dalībvalsts tiesām, kurā atrodas īpašums.

### 1.

Līdz šim Tiesa saistībā ar līgumiem par brīvdienu mājām ir pieņēmusi trīs autoritatīvus nolēmumus par priekšgājējām tiesību normām, kuras formulējuma ziņā ir gandrīz vienādas ar Briseles 16. panta 1. punktu.

### a.

Tās 1985. gada 15. janvāra spriedumā lietā 241/83 *Roesler/Rottwinkel* Tiesa vispirms konstatēja, ka galvenais tās līgumvalsts tiesu izņēmuma jurisdikcijas pamats, kurā atrodas īpašums, saskaņā ar Briseles Ibis regulas 24. panta 1. punkta pirmo teikumu, pirmkārt, ir saskatāms tajā, ka tās valsts tiesa, kurā atrodas īpašums, var vislabāk teritoriālā tuvuma dēļ iegūt precīzu informāciju par faktiem, veicot pārbaudes un izmeklēšanu, kā arī iegūstot ekspertu atzinumus, un, otrkārt,

tajā, ka noma un īre ir cieši saistītas ar nekustamā īpašuma īpašumtiesību tiesisko regulējumu un ar vispāršaistošajiem noteikumiem, kas reglamentē tā izmantošanu, piemēram, tiesību normām par nomas un īres maksas apmēra kontroli un nomnieku un īrnieku aizsardzību [...]. Tāpēc izņēmuma jurisdikcija attiecoties uz visiem nekustamā īpašuma nomas un īres līgumiem neatkarīgi no to īpašajām iezīmēm, tostarp īstermiņa līgumiem un līgumiem, kas attiecas tikai uz brīvdienu mītnes nodošanu lietošanā [...]. Eiropas Savienības Tiesa arī konstatēja, ka nekustamā īpašuma atrašanās valsts tiesu izņēmuma jurisdikcijā ir jāietilpst visiem strīdiem, kas attiecas uz nomas līgumu spēkā esamību un interpretāciju, to darbības ilgumu, iznomātā īpašuma nodošanu atpakaļ iznomātāja valdījumā, nomnieka radīto bojājumu kompensāciju, kā arī nomas un tādu papildu izdevumu kā izdevumi par ūdeni, gāzi un elektrību piedziņu. Attiecīgi strīdi, kas ir par iznomātāja un nomnieka pienākumiem, kas izriet no nomas līguma, ietilpst šajā izņēmuma jurisdikcijā. Turpretim tādi strīdi, kas tikai netieši attiecas uz iznomātā īpašuma lietošanu, kā, piemēram, tādi, kas ir saistīti ar neizbaudīto prieku par ceļojumu un ceļojuma izmaksām, neietilpstot izņēmuma jurisdikcijā saskaņā ar šo pantu [...].

b.

Tiesas vēlāk, 1992. gada 26. februārī, pasludinātajā spriedumā C-280/90 *Hacker/Euro-Relais GmbH* tā daļēji bija mazāk kategoriska nekā 1985. gada 15. janvāra spriedumā 241/83 *Roesler/Rottwinkel* [...]. Īpašuma atrašanās vietas tiesu izņēmuma jurisdikcija nomas un īres līgumu gadījumā neesot piemērojama, ja līguma galvenajam priekšmetam ir cits raksturs. Turklāt tas, ka līgumslēdzējas valsts tiesām pienācīgas tiesiskās aizsardzības interesēs ir piešķirta izņēmuma jurisdikcija, liedzot pusēm iespēju izvēlēties jurisdikciju, ko tās citādi varētu darīt, un noteiktos gadījumos pret tām esot jāceļ prasība tiesā, kas nevienai no tām nav domicila tiesa. Šī apsvēruma sekas esot tādas, ka Briseles Ibis regulas 24. panta 1. punkta pirmo teikumu nevarot interpretēt plašāk nekā nepieciešams tā mērķa sasniegšanai [...]. Tāds līgums starp profesionālu ceļojumu rīkotāju un tā klientu, kas tiek noslēgts vietā, kurā atrodas to juridiskā adrese vai attiecīgi domicils, neatkarīgi no tā nosaukuma, arī ja tajā paredzētais pakalpojums izpaužas brīvdienu mītnes nodošanā lietošanā uz īsu laiku, esot saistīts ar citiem pakalpojumiem, piemēram, informācijas un ieteikumu sniegšanu, kad ceļojumu rīkotājs izsaka klientam dažādus brīvdienu piedāvājumus, mītnes rezervēšanu klienta izvēlētajā periodā, vietu rezervēšanu transportam, uzņemšanu uz vietas un, vajadzības gadījumā, ceļojuma atcelšanas apdrošināšanu. Šāds jaukts līgums, saskaņā ar kuru par klienta samaksāto kopējo cenu tiek sniegts pakalpojumu kopums, neietilpstot jomā, kurā ir meklējams Briseles Ibis regulas 24. panta 1. punkta pirmajā teikumā paredzētā izņēmuma jurisdikcijas principa pastāvēšanas iemesls, un tas neesot patiess nomas vai īres līgums šīs tiesību normas izpratnē. Tāpēc Briseles Ibis regulas 24. panta 1. punkta pirmais teikums neesot piemērojams līgumslēdzējā valstī noslēgtam līgumam, ar kuru šajā valstī reģistrēts profesionāls ceļojumu rīkotājs apņemas klientam, kas dzīvo tajā pašā valstī, uz dažām nedēļām nodot lietošanā tam nepiederošu brīvdienu mītni, kas atrodas citā līgumslēdzējā valstī, un veikt ceļojuma rezervāciju.

c.

Pēc tam Tiesa šos (grozītos) principus savā 2000. gada 27. janvāra spriedumā C-8/98 *Dansommer A.S./Götz* precizēja vēl vairāk attiecībā uz gadījumu, kad iznomātājs ceļ prasību pret nomnieku.

Eiropas Savienības Tiesa nolēma, ka 1992. gada 26. februāra judikatūra – C-280/90 *Hacker/Euro-Relais GmbH* [...] šajā lietā nav piemērojama. Attiecīgais līgums minētajā lietā esot bijis noslēgts starp profesionālu ceļojumu rīkotāju un tā klientu vietā, kurā atradās to juridiskā adrese vai attiecīgi domicils; arī ja tajā paredzētais pakalpojums izpaudās brīvdienu mītnes nodošanā lietošanā uz īsu laiku, tas bija saistīts ar citiem pakalpojumiem, piemēram, informācijas un ieteikumu sniegšanu, kad ceļojumu rīkotājs izsaka klientam dažādus brīvdienu piedāvājumus, mītnes rezervēšanu klienta izvēlētajā periodā, vietu rezervēšanu transportam, uzņemšanu uz vietas un, vajadzības gadījumā, ceļojuma atcelšanas apdrošināšanu. Tomēr pamatlietas fakti atšķirroties no *Hacker* lietas faktiem. Līgums, par kuru esot runa šajā lietā, attiecoties tikai uz nekustamā īpašuma nomu. Šā līguma vispārīgajos noteikumos ietvertā klauzula par ceļojuma atcelšanas apdrošināšanu esot tikai papildu noteikums, kas neietekmē līguma kvalifikāciju par nekustamā īpašuma nomas līgumu, kura sastāvdaļa ir šī klauzula, jo īpaši tādēļ, ka šī klauzula nav iesniedzējtiesā izskatāmā strīda priekšmets. Tas pats attiecoties uz Vācijas tiesību aktos paredzēto likumā noteikto garantiju par ceļojuma cenas, ko klients samaksājis avansā, atmaksāšanu ceļojumu rīkotāja maksātspējas gadījumā. Visbeidzot Briseles Ibis regulas 24. panta 1. punkta pirmais teikums esot piemērojams jau tādēļ vien, ka šajā lietā pretējās puses neesot tieši nekustamā īpašuma īpašnieks un nomnieks; tas tāpēc, ka prasītāja esot iesūdzējusi nomnieku tiesā, pamatojoties uz tāda nekustamā īpašuma īpašnieka cedētajām tiesībām, kas bija starp viņu un atbildētāju noslēgtā nomas līguma priekšmets. Šajā ziņā pietiekot konstatēt, ka cesijas ceļā viena persona ieņem citas personas vietu, lai īstenotu tai piederošās tiesības; tāpēc pamatlietā prasītāja nerīkojoties kā profesionāls ceļojumu rīkotājs, bet gan tā, it kā tā pati būtu attiecīgā nekustamā īpašuma īpašniece [...].

2.

Vācijas *Bundesgerichtshof* [Federālā Augstākā tiesa] (turpmāk tekstā – “*BGH*”), pamatojoties uz šo Tiesas judikatūru, ir pasludinājusi divus spriedumus par starptautisko jurisdikciju saistībā ar līgumiem par brīvdienu mājām par gandrīz formulējuma ziņā identisko Briseles Ibis regulas 22. panta 1. punkta priekšgājēju normu.

Saskaņā ar *BGH* judikatūru, lai piemērotu Briseles Ibis regulas 24. panta 1. punkta teikumu, noteicoša nozīme ir tam, vai līgumslēdzēja puse pati kā ceļojumu rīkotājs ir atbildīga par trešās personas īpašumā esošas brīvdienu mājas nodošanu lietošanā (tādā gadījumā nav konstatējams Briseles Ibis regulas 24. panta 1. punkta pirmajā teikumā minētais gadījums), vai arī tā ir tikai starpniece nomas līgumā ar īpašnieku (tādā gadījumā ir jāpiemēro Briseles Ibis regulas 24. panta

1. punkta pirmais teikums). Šajā ziņā neesot nozīmes tam, vai iznomātāja pienākums sniegt papildu pakalpojumus (piemēram, galīgā uzkopšana), par kuriem puses ir vienojušās papildus nodošanai lietošanā, ir pielīdzināms papildu pakalpojumiem, uz kuriem Tiesa piemēru veidā atsaucās 1992. gada 26. februāra spriedumā – C-280/90 lietā *Hacker/Euro Relais-GmbH*. Tas tāpēc, ka iepriekš minētajā nolēmumā Tiesa nebalstījās uz “papildu pakalpojumiem kā tādiem”, bet gan uz to, vai līgums, pat ja tas attiecas tikai uz īslaicīgu brīvdienu mājas nodošanu lietošanā un tādējādi uz vienu ceļojuma pakalpojumu, parasti “ietver” tādus (papildu) pakalpojumus, kādi ir minēti nolēmumā. Arī no Tiesas 2000. gada 27. janvāra sprieduma lietā C-8/98 *Dansommer A.S./Götz* nav secināms nekas cits. Šajā lietā Tiesa neesot grozījusi vai arī tikai padarījusi mazāk kategorisku minēto judikatūru lietā *Hacker/Euro Relais-GmbH*, bet gan esot norādījusi, ka pamatlīstas fakti atšķiras no faktiem lietā C-280/90 *Hacker/Euro Relais-GmbH*. Lietas C-8/98 *Dansommer AS/Götz* pamatā esošā strīda priekšmets esot bijuši brīvdienu mājas īpašnieka prasījumi pret nomnieku. Profesionālais ceļojumu rīkotājs, kas bija cēlis prasību, esot rīkojies tikai kā starpnieks minētā līguma noslēgšanā un attiecīgajā lietā, pamatojoties uz cedētajām tiesībām, esot izvirzījis īpašnieka prasījumus. Lietā C-8/98 *Dansommer AS/Götz* Tiesa esot skaidri uzsvērusi, ka prasītāja pamatlīstā neesot rīkojusies kā profesionāla ceļojumu rīkotāja, bet gan tā, it kā tā pati būtu attiecīgā nekustamā īpašuma īpašniece. Tāpēc no Tiesas argumentācijas lietā C-8/98 *Dansommer AS/Götz* izrietot, ka cesionāra prasībai, kas izriet no īpašnieka cedētajām tiesībām, pret brīvdienu mājas nomnieku varētu piemērot īpašuma atrašanās vietas izņēmuma jurisdikciju. Līdz ar to saistībā ar strīdu par nomnieka prasījumiem pret profesionālu ceļojumu rīkotāju, kurš pats bija uzņēmies pienākumu nodot lietošanā trešajai personai piederošu brīvdienu māju, no Tiesas sprieduma lietā C-8/98 *Dansommer AS/Götz* neizrietot īpašuma atrašanās vietas tiesu izņēmuma jurisdikcija [..].

### 3.

Saskaņā ar minēto Tiesas judikatūru līgumi par brīvdienu māju nomu ārzemēs principā ietilpst īpašuma atrašanās vietas tiesu jurisdikcijā atbilstoši Briseles Ibis regulas 24. panta 1. punkta pirmajam teikumam. Izņēmums ir pieļaujams tikai tad, ja šīs lietas pamatā esošais līgums ir tāds jaukts līgums Tiesas judikatūras izpratnē, atbilstoši kuram par klienta samaksāto kopsummu ir jāsniedz pakalpojumu kopums. Eiropas Savienības Tiesas ieskatā tādi papildu pakalpojumi līdzās īslaicīgas brīvdienu mītnes nodošanai lietošanā, kas dod līgumam kopumā atšķirīgu raksturu salīdzinājumā ar vienkāršu nomas līgumu, var būt šādi: informācijas un ieteikumu sniegšana, kad ceļojumu rīkotājs sniedz klientam brīvdienu piedāvājumu klāstu, kā arī mītnes rezervācija klienta izvēlētajā periodā, vietu rezervēšana transportam, uzņemšana uz vietas un, vajadzības gadījumā, ceļojuma atcelšanas apdrošināšana. Tomēr līguma par ceļojuma atcelšanas un maksātspējas apdrošināšanu papildu noslēgšana pati par sevi nomas līgumam nepiešķir atšķirīgu raksturu, to padarot par līgumu attiecībā uz pakalpojumu kopumu.

Papildu pakalpojumi šajā gadījumā var būt šādi: vairāku bungalos ar dažādām ērtībām piedāvāšana atbilstējās tīmekļa vietnē (“informācija un ieteikumi”), rezervētā bungalos rezervācija prasītājai, viņas uzņemšana uz vietas un atslēgu nodošana, gultas veļas nodrošināšana un galīgās uzkopšanas veikšana. Pakalpojuma elementiem – šādi Tiesas judikatūru saprot palāta – kopumā ir jābūt pietiekami lielam īpatsvaram, lai līgumam atzītu atšķirīgu raksturu. Saskaņā ar Vācijas tiesību doktrīnā daļēji pārstāvēto viedokli tādiem pakārtotiem papildpakalpojumiem kā īpašuma uzturēšana vai attiecīgi uzkopšana, veļas maiņa vai palīdzība uz vietas nav pietiekamas nozīmes [..]. Ir apšaubāms, vai iepriekš minētie apstākļi ir pietiekami, lai saskaņā ar Tiesas judikatūru varētu uzskatīt, ka ir noslēgts jaukts līgums.

Turpretim *BGH* minēto Tiesas judikatūru saprot tādējādi, ka nošķiršana ir jāveic atkarībā no tā, vai brīvdienos mājās iznomātājs kā profesionāls ceļojumu rīkotājs pats apņemas nodot lietošanā trešajai personai piederošu brīvdienos māju vai ir tikai starpnieks šāda līguma noslēgšanā ar īpašnieku. Konkrēti nolīgto papildu pakalpojumu līdzās nodošanai lietošanā īpatsvaram šajā ziņā neesot nozīmes. Tas tāpēc, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru lietā 241/83 *Hacker/Euro-Relais GmbH* pietiekot ar to, ka šāds līgums starp profesionālu ceļojumu rīkotāju un privātpersonu parasti ietver papildu pakalpojumus, pat ja konkrētajā gadījumā nav ticis noslēgts līgums par papildu pakalpojumiem [..].

Šķiet apšaubāms, vai minētā *BGH* judikatūra ir saderīga ar Tiesas judikatūru. Saskaņā ar Tiesas judikatūru izšķiroša nozīme, lai pārbaudītu Briseles Ibis regulas 24. panta 1. punkta pirmā teikuma piemērošanas jomu, ir nošķiršanai starp vienkāršiem nomas līgumiem un jauktiem līgumiem, nevis tam, vai līgumslēdzēja puse kā komerciāls ceļojumu rīkotājs pati sola nodot brīvdienos māju lietošanā vai ir tikai starpnieks, kas nodrošina līguma noslēgšanu par nodošanu lietošanā ar nekustamā īpašuma īpašnieku[..]. Pretēji *BGH* viedoklim nav nozīmes arī tam, vai runa ir par tiesvedību, kuru uzsāk iznomātājs pret nomnieku vai otrādi, un tam, vai iznomātājs darbojas kā profesionāls ceļojumu rīkotājs [..]. Tāpat nav nozīmes tam, vai nekustamā īpašuma īpašnieks ir iznomātājs pats vai trešā persona. Saskaņā ar Briseles Ibis regulas 24. panta 1. punkta pirmā teikuma formulējumu tam visam acīmredzami nav nozīmes.

Tā kā Tiesa, cik zināms, par šo jautājumu vēl nav lēmusi, tajā ir jāvērsas ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

### III.

[..]